

NEMZETI CSALÁD- ÉS
SZOCIÁLPOLITIKAI INTÉZET

Budapest, 2015. január 28.

NCSSZI-Nemzeti Drogmegelőzési Iroda & Neticle Technologies

Kaló Zsuzsa¹, Vancsó Anna²

ÚJ PSZICHOAKTÍV SZEREK AZ ONLINE MÉDIÁBAN

- Médiamonitoring és –elemzés -

(TÁMOP 5.2.9-13/1-2014-0001)

1: NDI; kalo.zsuzsa@ndi-int.hu

2: Neticle Technologies;

vancso.anna@neticle.hu

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

KUTATÁSI CÉLOK

Átfogó kutatás a 2013-2014 drogprevenciót érintő online aktivitásáról (drogok, kampányok, fogyasztói megosztások)

Régi és új designer drogok online média megítélése és a közvélemény kérdezés nélküli feltárása

A kevésbé ismert Új Pszichoaktív Szerek (ÚPSZ) mélyebb megismerése, új szerek feltérképezése, mellékhatások, hiedelmek és tünetek monitorozása

Az ÚPSZ folyamatos média monitorozása, fogyasztók szokásainak, kérdéseinek nyomon követése, prevenciós csatornák azonosítása, edukációs kampányok megfogalmazása

A kutatás eredményeképpen átfogó írásos tanulmány és specifikus riportok kialakítása

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

HÁTTÉR: hazai médiamonitoring kutatások

- Paksi Borbála (2000): A szintetikus szerek képe a magyarországi sajtóban (1990-2000)
- B. Erdős Márta (2003): A drogfüggőség tematizációi
- Kenyeres László – Mészáros Zoltán (2005): Kábítószerkép a nyomtatott sajtóban (Magyar Hírlap, Magyar Nemzet, Népszabadság, Népszava; ÉS, Heti Válasz, HVG 2000-2004 között)
- Arnold Petra (2006): Kábítószer-jelenség a 2005-ös írott sajtóban.
- Zsély Anna (2009): Addikciók a médiában. A drogfogyasztók és a szerhasználat médiareprezentációjának változása 1998 és 2008 között (Magyar Hírlap, Magyar Nemzet, Népszabadság, Népszava)
- Nyírády Adrienn (2009): A drogjelenség a médiában

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

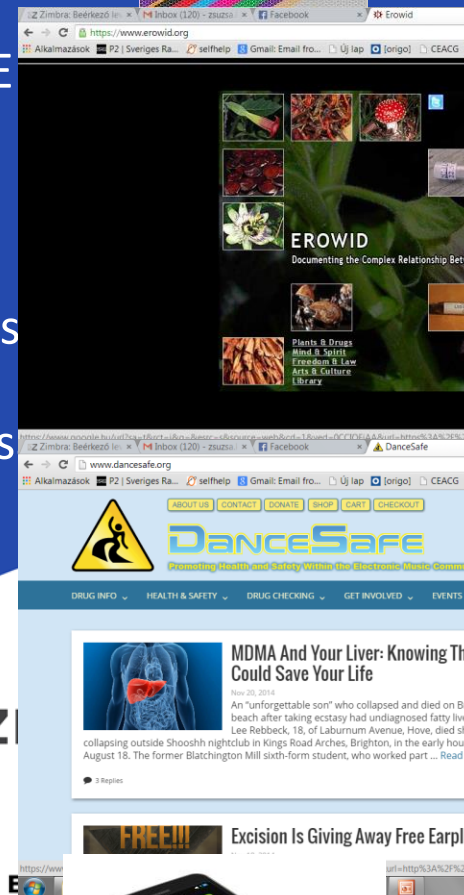
Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

HÁTTÉR: Nemzetközi kutatások – online váltás

- EMCDDA (2005): EMCDDA thematic papers – youth media, Lisbon
 - Mike Power: Drugs 2.0 (2013)
 - *Caroline Chatwin és Kate O'Brien* (2014) (University of Kent, University of Durham, UK)
 - Online résztvevői megfigyelés: EROWID, LYCEANUM, DANCE
 - 'cyber-psychonaut' (kiber-pszichonauták)
 - *Claire Meehan* (2014) (University of Auckland, New Zealand)
 - online fórumok tematikus elemzése + 13 fókuszcsoport
 - fiatalok elsődleges információforrása az internet, a média és közösségi oldalak
- 1) az okostelefonok térhódítása – hozzáférés téves vagy a valós nem megfelelő információhoz;
 - 2) a kortárshatás jellemzőinek megváltozása;
 - 3) a vélemények polarizációja a szerhasználó és a prevenció szakember között még nagyobb lett, ami vákuumot teremt és a szerhasználót teszi edukációs szakemberré;
 - 4) a fiatalok anélkül tudnak különböző szerekhez jutni, hogy kapcsolatba kerülnének a dílerrel.

BIG DATA (Lindgren 2014)

- Természetes nyelvi folyamatok elemzése (natural language process: NLP)
- Az összefüggő fogalmak elemzése (Connected Concept Analysis)
- Hálózatelemzés
- Close reading
- Adatbányászat

- A módszerek (újra)felfedezése:
- Online ~

Tartalomelemzés

Résztevői megfigyelés

Szociális reprezentációk

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

MÓDSZERTAN: Neticle Technologies

A Neticle rendszer a vizsgált időszak webes tartalmaiban keresi meg a kulcsszavak szinonimáit tartalmazó említéseket (cikkeket, blogokat, hozzászólásokat, közösségi média tartalmakat).

A megtalált tartalmakat **automatikusan feldolgozza és véleményelemzi**: minden említés kap egy pontszámot, úgynevezett véleményindexet, mely jelzi, hogy az adott szöveg mennyire pozitív vagy negatív a kulcsszóra vonatkozóan.

A számszerűsítés alapja az egyik legpontosabb magyar nyelvre készített saját véleményelemző algoritmus, mely 80-85%-os pontossággal képes megállapítani egy említés véleményét. A pontszámozott említések folyamatos összegzésével véleményárfolyamot (WOI - Web Opinion Index) alkot a rendszer.

A véleményárfolyam a Neticle saját mutatója, mely a web véleményét egyetlen dinamikusan változó mutatószámmal fejezi ki.

Vizsgált források

- Magyar nyelvű fő hírportálok
- Magyar nyelvű blogok
- Magyar nyelvű fórumok
- Nyilvános Facebook posztok
- Twitter posztok
- Google+ posztok

cikk

google+

tweet

facebook

fórum

komment

címlap

blog

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

KULCSSZAVAK

Új Pszichoaktív szerek

- Szintetikus marihuana
- Látnokzsálya
- Ayahusca
- Katinon
- Gina
- Ica
- Krokodil
- Fürdősó
- Serotoni
- MDPV
- Mefedron
- Kristály
- Zene

- Új Designer drogok egyben
- Szerhasználat

- Kulcsszavak száma: 36
- 1200 szinonima és kereső szóösszetétel, kifejezés

Régi Drogok

- Heroin
- Marijuana
- Máktea
- Morfium
- Ópium
- Speed
- Ecstasy
- Crack
- LSD
- Hasis
- Kokain
- Oldószer
- Mágikus gombák

Kulcsszó-rendszer forrásai:

- A 2014-es zenei fesztiválokon készített kérdőívek (NDI)
- DAATH.hu oldal tematikus elemzése
- Terepen dolgozó munkatársak nem-szisztematikus lekérdezése
- Szakirodalom-feldolgozás

Szerhasználat nyelvi jellemzői: igék, melléknevek, metaforák (Kaló-Rácz 2009)

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

EREDMÉNYEK: A szerhasználat említése 2013 és 2014 között (mennyiségi mutató)

A találatok nagy része egyedi, sok esetben sztárokról, sportolókról szól.

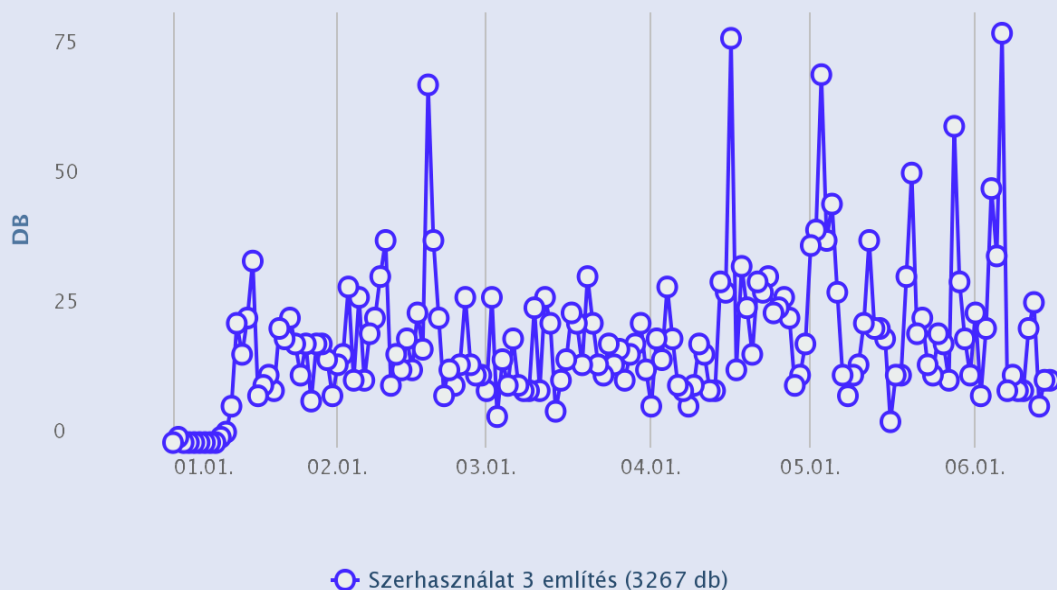
„Stohl Andrásnak már nemcsak drogozni, hanem lopni is szabad: a Liget Club üzletvezetője közölte, nem jelentették fel a színészt, a...”

hirstart.hu

Jellemző az elrettentő hírek megosztása:

„drogozott, ráivott, majd megölte az 5 éves kisfiát” -alfahir.hu

Említések száma

Meglepő, de számos vers, vicc, rövidebb kis szólás-mondás megjelenik; az egyik legtöbbet megosztott:

„13 éves fiúk drogoznak, 15 éves lányok terhesek...az én anyám meg azért kiabál, mert mezítláb vagyok itthon;sd d d d d d” - Facebook

A találatok között viszonylag alacsony számú informatív cikk jelenik meg, az is elsősorban helyi/megyei lapokban.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

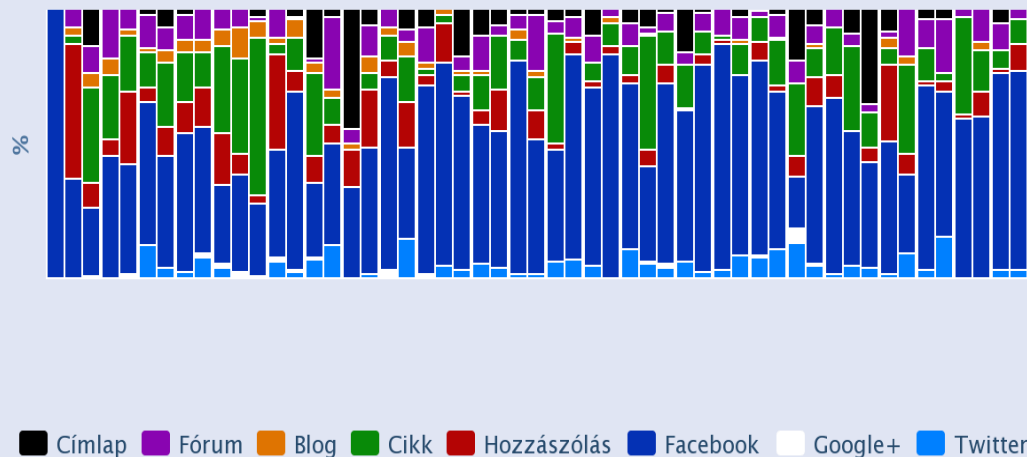

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

EREDMÉNYEK: CSATORNASZNÁLAT (mennyiségi mutató)

A drogfogyasztással kapcsolat említések elsősorban a **Facebookon** történnek, de figyelembe kell venni, hogy ez a **megosztásoknak** köszönhető, tehát egyedi tartalom jó eséllyel alacsonyabb számban található, mint cikkekben.

- nem látható szezonális a csatornahasználatot illetően, habár a Facebookos említések és megosztások a **nyár közeledtével növekedtek**.

Cikkben, címlapon történő megjelenése a témának elsősorban megdöbbentő esetek kapcsán történik, valamint hírességek droghasználata is közkedvelt téma a magazinokban.

A Facebook a legaktívabban használt felület drogkérdések szempontjából

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

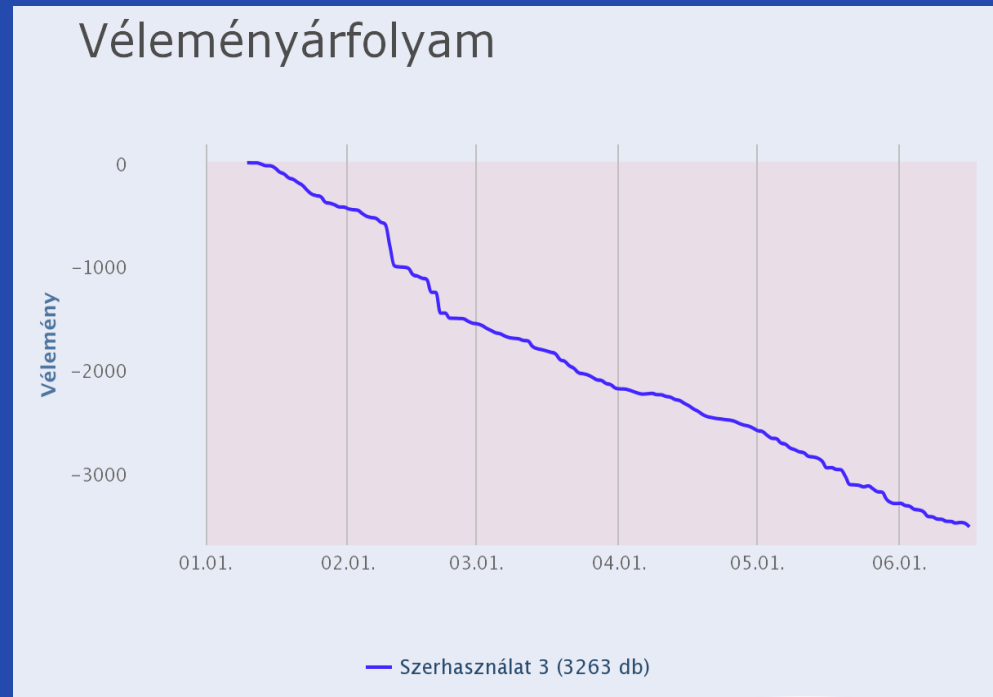

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

EREDMÉNYEK: Véleményárfolyam – A DROGFOGYASZTÁS MINT TÉMA MEGÍTÉLÉSE AZ ONLINE TÉRBEN

- A szerhasználattal foglalkozó megjelenések elsősorban **negatív hangvételűek**, a véleményárfolyam alakulásában egyetlen olyan törés sem látható, ami pozitív irányba vinné az árfolyamot.
- Az **új pszichoaktív szerek** egyértelműen **negatív megítéléssel** szerepelnek, kiemelve az azokkal járó **magas kockázati tényezőket**.
- Számos **filmleírás, filmkritika** megjelenik a találatok között, egyértelműen a drogokkal kapcsolatos negatív hangnemben.

Tehát a szerhasználat mint téma nagyon tágra keres rá az ezzel foglalkozó tartalmakra, az itt megjelenő véleményárfolyam ezért is mutatja az attól elvárt negatív tendenciát.

SZÉCHENYI 2020

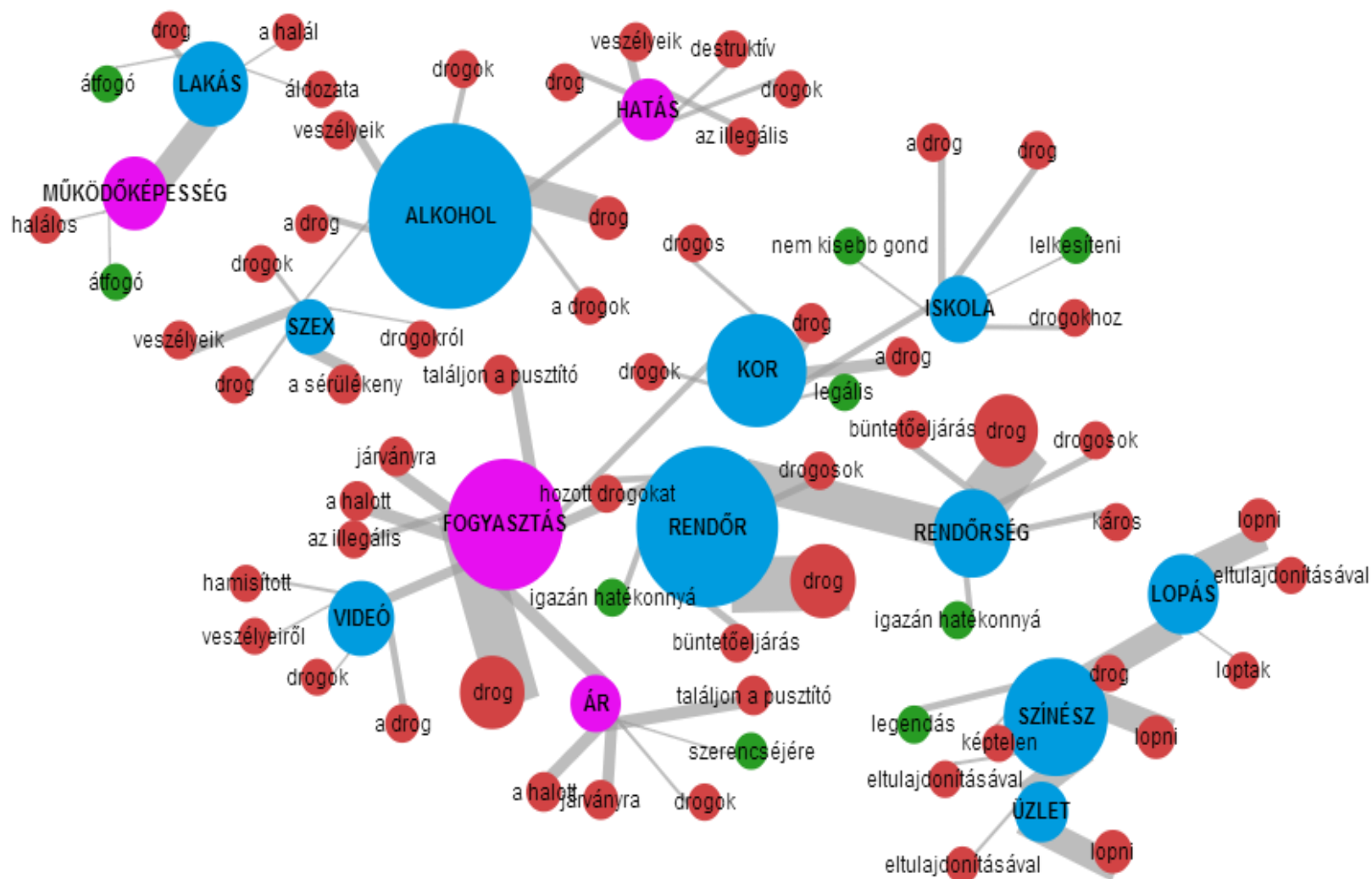
MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

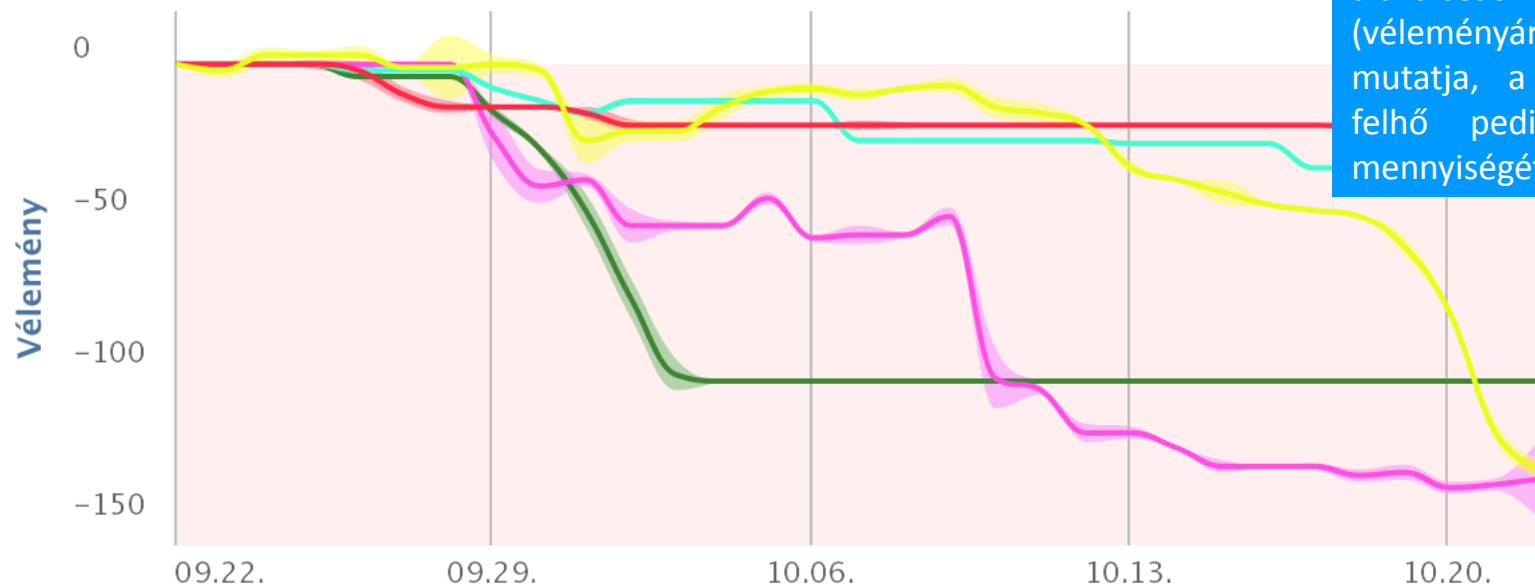

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

EREDMÉNYEK: DROGFOGYASZTÁS TÉMATÉRKÉPE (mennyiségi és témamutató)

EREDMÉNYEK: ÚJ PSZICHOAKTÍV SZEREK MEGÍTÉLÉSE

— Marihuana (43 db) — Ecstasy (156 db) — Szintetikus Marihuana (14 db)
— Ayahuasca (40 db) — Mefedron2 (163 db)

Az Említésfolyam egy grafikonban összesíti a webes megítélést (véleményárfolyamot) és az említések napi gyakoriságát. A vékony vonal a megítélés alakulását (véleményárfolyamot) mutatja, a körülötte lévő felhő pedig a tartalom mennyiségét.

GINA - SZINONIMÁK

Szinonimák:

- Gina
- Folyékony G
- GHB
- Gruzia Home Boy
- Liquid X

Kizáró szavak: folyékony gyógyszer, kutya, gazdi, Gina vagyok, Ginának hívnak, stb.

Szinonima
FOLYEKONY G
FOLYÉKONY G
Folyekony G
Folyekony g
Folyékony G
Folyékony g
GHB
GINA
GINÁ
GRUZIA HOME BOY
GRÚZIA HOME BOY
Ghb
Gina
Giná
Gruzia Home Boy
Gruzia home boy
Grúzia Home Boy
Grúzia home boy

Kizáró szó
FOLYEKONY GYOGYSZER
FOLYÉKONY GYÓGYSZER
Folyekony Gyogyszer
Folyekony gyógyszer
Folyékony Gyógyszer
Folyékony gyógyszer
GAZDI
GINA VAGYOK
GINANAK HIVNAK
GINÁNAK HIVNAK
GINÁNAK HÍVNAK
Gazdi
Gina Vagyok
Gina vagyok
Ginanak Hívnak
Ginanak hívnak
Ginának Hívnak
Ginának Hívnak

GINA– KULCS TÉMÁK & TULAJDONSÁGOK

„VV Izát az intézetben szokták le a *ginázásról*” – **propeller.hu**

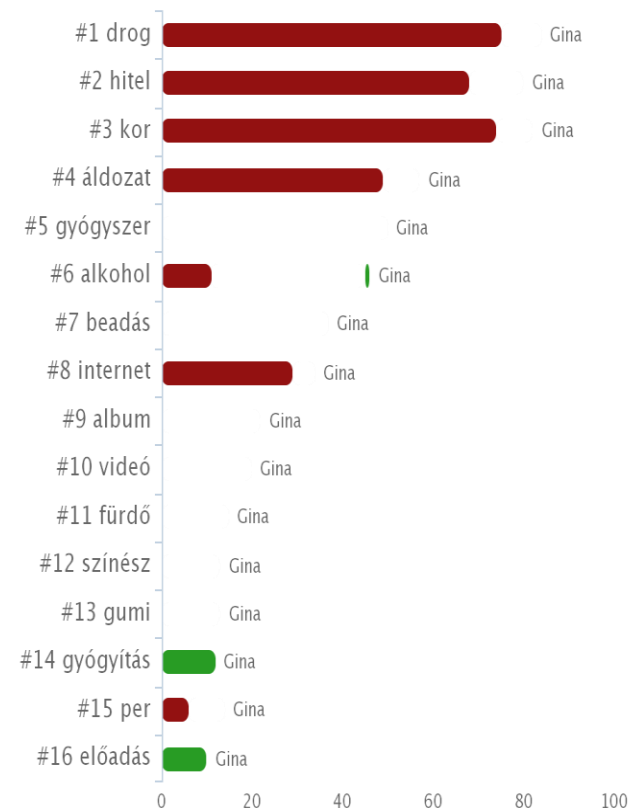
„Sajnos arra is akad bőségesen példa, hogy egyes elkövetők észrevétlen módon juttatnak partydrogokat (például *Ginát*) fiatalok italaiba, akik viszonylag hamar önkívületi állapotba kerülnek. ” - **steve4security12.blog.hu**

„A *ginás* esetekről nincs statisztika, mert nagyon nehéz ilyet készíteni. A tapasztalatok viszont azt mutatják, hogy az esetek több mint kétharmadában az elkövető ismeri, vagy kifejezetten jól ismeri az áldozatát. Ez mégsem segít abban, hogy az elkövetőket hamar utolérje az igazságszolgáltatás.” – **index.hu**, Gólyatáboros botrányok

Facebook-megosztás:

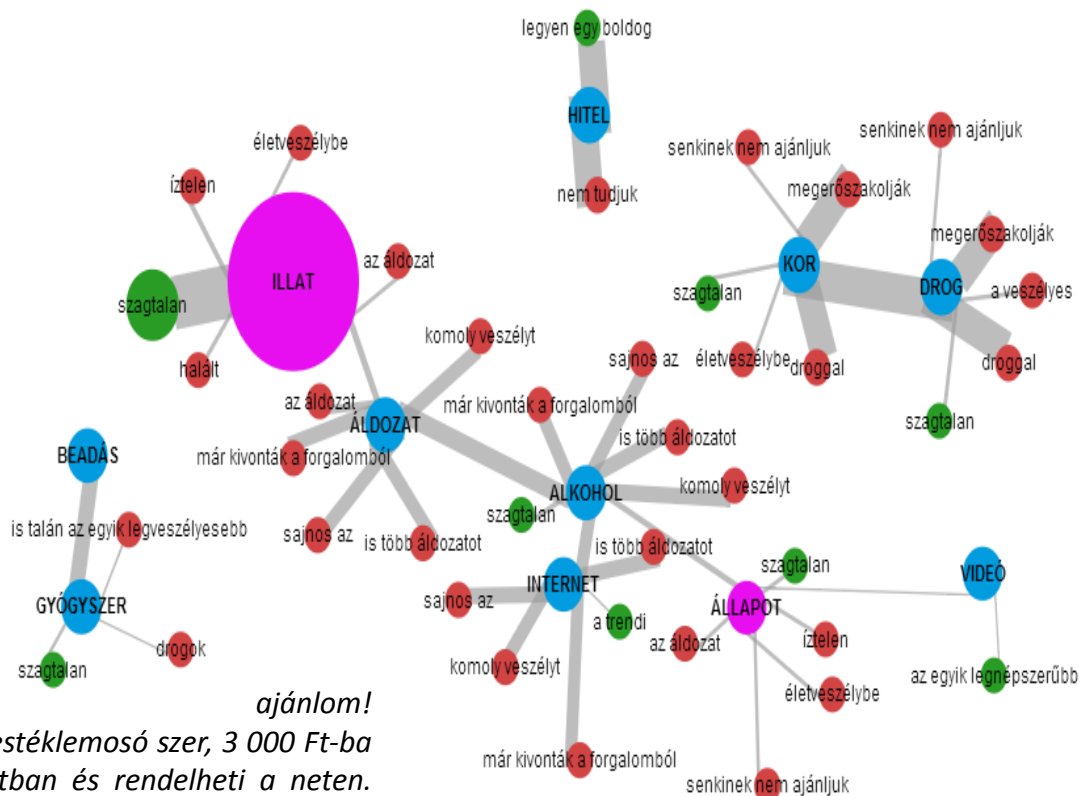
„Nálam nincsen hitel de azé lökjed csak *Ginából* 50 csepp, bogyóból 5 megcsap... Szívom majd itt-ott a frankó port, te meg majd kapsz Lidokainból meg samponból folyékony speedet. Vidd a weeded, vida loca! Akciós most a Rush! Úúú, szippantok rá!”

Kulcs témák

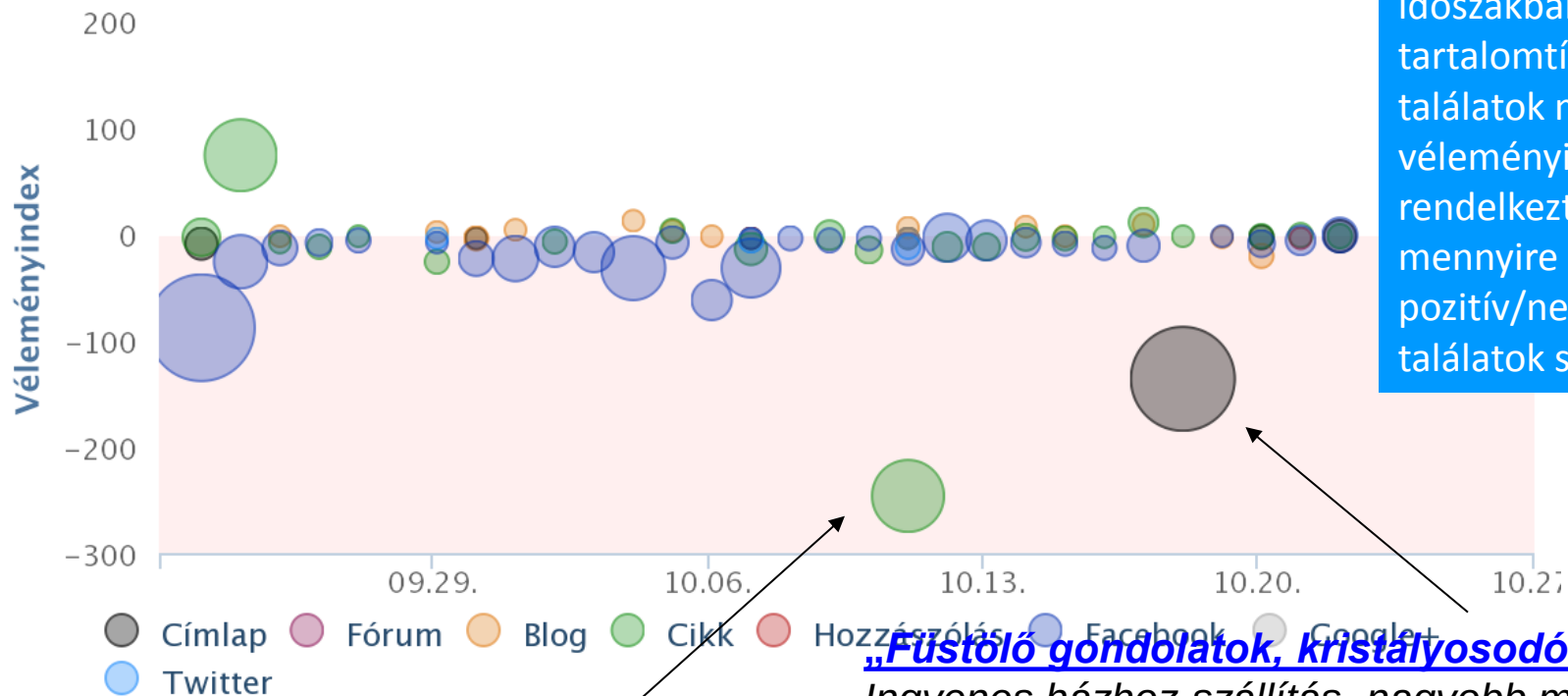
GINA – EMLÍTÉSGRÁF

„Tavasszal még többen indulnak el a buli helyekre, nemsokára nyitnak a szabadtéri helyek is, ami király, de a lányok számára komoly **veszélyt** is jelenthet. Már az idén is több **áldozatot** szedett a „Gina”, azaz a GHB(gamma-hidroxibutirát). A **színtelen, szagtalan**, enyhén sós ízű és a gyógyászatban altatóként, érzéstelenítőként alkalmazták. Az elmúlt években sajnos több **haláleset és nemi erőszak** fűződik a szerhez. A GHB-t igazából **már kivonták a forgalomból**, de sajnos az **interneten**, mint **„szexuális drogot”** árulják.”

„Mindenki *figyelmébe ajánlom!*
Van egy GHB nevű szer, **színtelen, szagtalan**, íztelen, festéklemosó szer, 3 000 Ft-ba kerül egy üveg, bárki szabadon megvásárolhatja boltban és rendelheti a neten. Pár csepp bármilyen italba csöppentve kb. 10 perc leforgása alatt teljes **tudatkiesést okoz**, néhány másodperc szédülés után ájulás. Hétvégi diszkókban a pohárba cseppentik, amikor nem figyel oda, összeesik, aztán a segítőkész közelben levők kiviszik és elrabolják. Vagy véglegesen, vagy csak a **nemi erőszak** idejére, ami nem erőszak, hiszen magatehetetlen az ember.” – **urbanlegends.hu** – Állítólag Zacher Gábor körleveléből származik az idézet, ami terjedt a neten, de ő tagadta, hogy ezek a ő szavai lennének.

ÚJ PSZICHOAKTÍV SZEREK- EMLÍTÉSTÉRKÉP

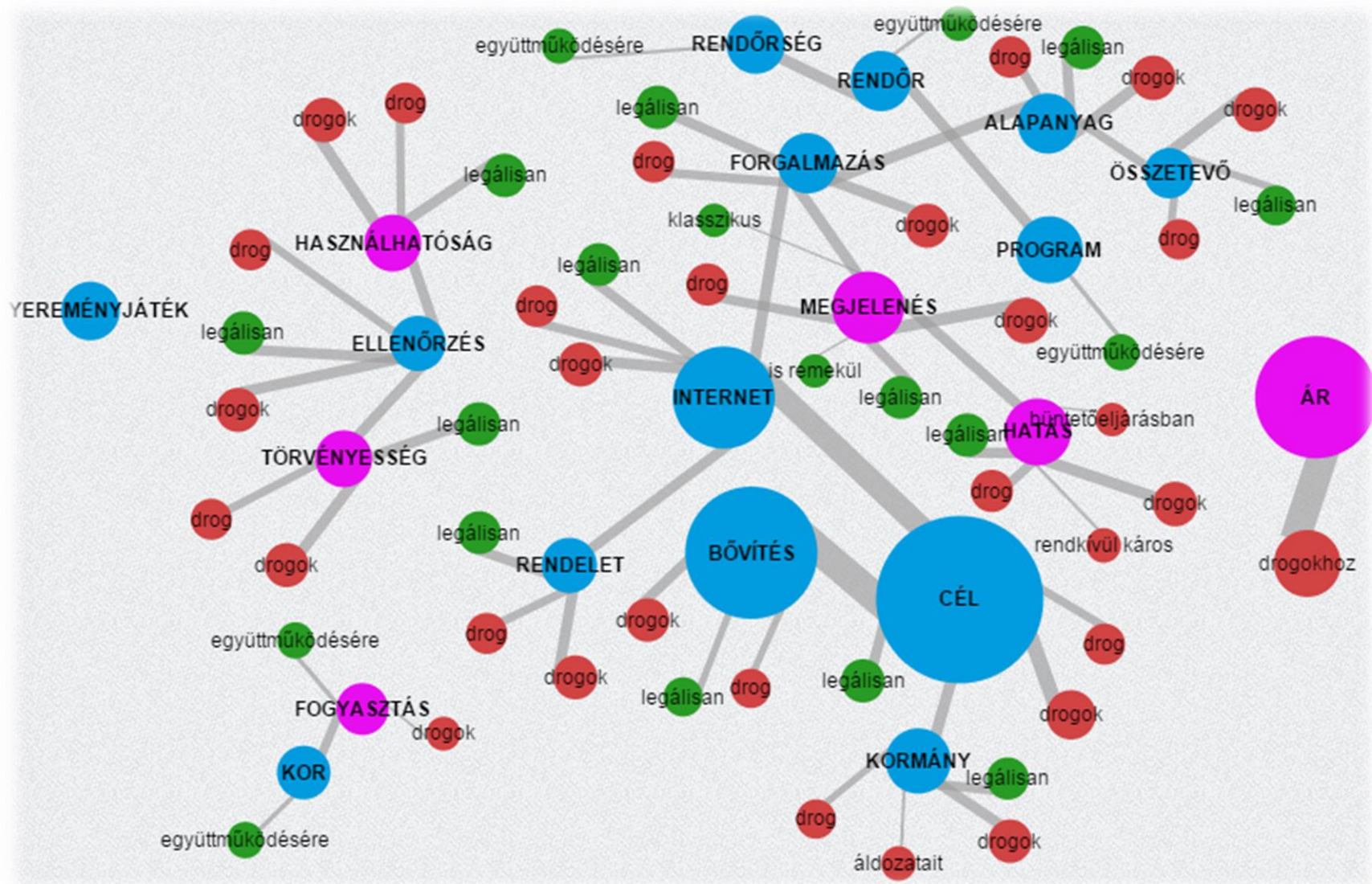

A Neticle Említéstérkép grafikonon azt mutatja meg, hogy egy adott időszakban milyen tartalomtípusú találatok milyen véleményindexszel rendelkeztek, azaz mennyire pozitív/negatív találatok születtek.

Cikk: „Újabb tiltott szerek a designerdrogok listáján.”

„Füstölő gondolatok, kristályosodó elmék
Ingyenes házhoz szállítás, nagyobb mennyiség rendelése esetén kedvezmény az árból, a legnépszerűbb közösségi oldalon nyereményjáték: akár webshop is lehetne, de nem az. Dizájnertdrogokat árusító oldalt böngészgetek.”

ÚJ PSZICHOAKTÍV SZEREK- EMLÍTÉSGRÁF

KÖVETKEZTETÉSEK

- Átfogó kutatás a 2013-2014 drogprevenciót érintő online aktivitásáról (drogok, kampányok, fogyasztói megosztások)
- Régi és új designer drogok online média megítélése és a közvélemény kérdezés nélküli feltárása
- **A kevésbé ismert Új Pszichoaktív Szerek (ÚPSZ) mélyebb megismerése, új szerek feltérképezése, mellékhatások, hiedelmek és tünetek monitorozása**
- Az ÚPSZ folyamatos média monitorozása, fogyasztók szokásainak, kérdéseinek nyomon követése, prevenciók csatornák azonosítása, edukációs kampányok megfogalmazása
- A kutatás eredményeképpen átfogó írásos tanulmány és specifikus riportok kialakítása
- **Korai Figyelmeztető Rendszer újragondolása (Rácz 2014!)**
 - (...)
 - Online monitorozás
 - Közreadott információk tartalma (...)
- **Drogprevenció szakember = online információs- és tartalomszakértő**

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

TOVÁBBI CÉLOK, FELADATOK

A magyar online tér folyamatos monitorozása alapján **tematikus riportok** készítése az ellátásban résztvevő szervezeteknek (heti? Havi?

Rendszeresség?):

Drogszakemberek, KEF-ek, Mentőszolgálat, Ambulanciák stb.

/új szerek, tünetek, felhasználói tapasztalatok?/

Átfogó tanulmány a hazai online sajtó droghoz mint témához való hozzáállásáról 2013-2015 között

Köszönöm a figyelmet!

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE